

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет романо-германської філології
Кафедра лінгвістики та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 05 » 09 2023 року



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО

для студентів 1 курсу

освітнього рівня: другого (магістерського)

спеціальності: 0.35 Філологія

спеціалізації:

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша -
англійська

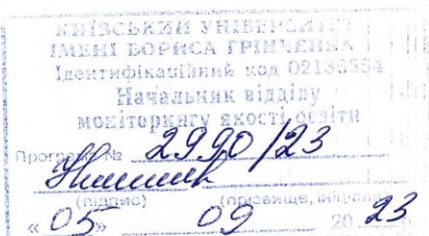
035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька

освітніх програм:

035.041.01 Мова і література (англійська)

035.043.02 Мова і література (німецька)

Київ 2023



Розробники:

Буніятова Ізабелла Рафаїлівна – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри лінгвістики та перекладу;

Викладачі:

Буніятова Ізабелла Рафаїлівна – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри лінгвістики та перекладу.

Робочу програму розглянуто і затверджено:

на засіданні кафедри лінгвістики та перекладу
Протокол від № 1 від 30 серпня 2023 р.

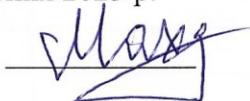
Завідувач кафедри



Андрій КОЗАЧУК

на засіданні кафедри германської філології
Протокол від № 1 від 25 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

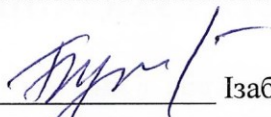


Русудан МАХАЧАШВІЛІ

Робочу програму погоджено:

з гарантом освітньої програми **МОВА І ЛІТЕРАТУРА (англійська)**
« 01 » 09. 2023 р.

Гарант освітньої програми



Ізабелла БУНІЯТОВА

з гарантом освітньої програми **МОВА І ЛІТЕРАТУРА (німецька)**
« 01 » 09. 2023 р.

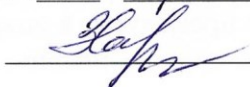
Гарант освітньої програми



Лілія САЖКО

Робочу програму перевірено « 01 » вересня 2023 р.

Заступник декана



Марина ЗВЕРЕВА

Пролонговано:

на 2024/2025 н.р. _____ (_____), « _____ » _____ 2024 р., протокол № _____
на 2025/2026 н.р. _____ (_____), « _____ » _____ 2025 р., протокол № _____
на 2026/2027 н.р. _____ (_____), « _____ » _____ 2026 р., протокол № _____
на 2027/2028 н.р. _____ (_____), « _____ » _____ 2027 р., протокол № _____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Англійська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	1	1
Семестр	1	1
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	3
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	48	16
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	34	104
Форма семестрового контролю	Екзамен	Екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета дисципліни – ознайомлення зі змістом та головними напрямками мовознавства з огляду на сучасний поліпарадигмальний простір лінгвістичного знання. Виклад матеріалу зосереджено довкола як традиційних дисциплін, поняттєво-категорійний апарат яких є усталеним, так і довкола нових парадигм, зокрема лінгвометодології, генеративної і когнітивної лінгвістики, лінгвосеміотики.

Завдання дисципліни – ознайомити студентів з історією становлення, основними засадами, досягненнями, зміною проблемних областей та динамікою становлення мовознавства як науки, загальними законами розвитку та функціонування мови, методами дослідження мов; схарактеризувати процедурний апарат основних галузей мовознавства, здійснити аналіз ключових проблем, спірних питань, що має суттєво поглибити загальну лінгвістичну підготовку словесника.

Предмет дисципліни – мова як засіб спілкування, проблема сутності мови, її функцій, структури і розвитку.

Взаємозв'язок дисципліни з іншими дисциплінами навчального плану.

Курс «Загальне мовознавство» є невід'ємним складником гуманітарного циклу на ряду з теорією та практикою перекладу, історією англійської мови, германськими мовами, філософією та ін.

Курс передбачає формування у студентів *загальних* і *фахових* компетентностей:

	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 2	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 3	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 5	Здатність працювати в команді та автономно.
ЗК 7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 10	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК 11	Здатність проведення досліджень на належному рівні.
ЗК 12	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК 3	Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
ФК 4	Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
ФК 6	Здатність застосовувати поглиблені знання з англійської лінгвістики для вирішення професійних завдань.
ФК 7	Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в галузі германістики та філологічних досліджень англійської мови.
ФК 10	Мовленнєва: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками англійської мови на рівні С1; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

ПРН 4	Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
ПРН 7	Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.
ПРН 9	Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти лінгвістики англійської мови.
ПРН 10	Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів англійською мовою.
ПРН 11	Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати й структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
ПРН 12	Дотримуватися правил академічної доброчесності.
ПРН 13	Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
ПРН 15	Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
ПРН 17	Планувати, організувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній галузі англійської філології.
ПРН 18	Презентувати результати свого дослідження науковій спільноті в наукових публікаціях чи виступах на конференціях, круглих столах, семінарах тощо.
ПРН 19	Володіти іноземною мовою на рівні С1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО»

Тематичний план для денної форми навчання

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Модуль 1. Предмет і методологічний апарат мовознавства							
1.	Лінгвометодологія та її ключові поняття і терміни.	9	4	2	2	5	
2.	Мова як системно-структурне утворення. Синтагматико-парадигматична модель мови.	10	4	2	2	6	
3.	Мова як семіотична система. Структура мовного знаку, його властивості та функції.	13	8	4	4	5	
	<i>Разом за 1 модуль</i>	34	16	8	8	16	2
Модуль 2. Вчення про мову в інтердисциплінарному вимірі							
4.	Мова і суспільство. Форми функціонування літературної мови. Поняття норми і кодифікації. Поняття соціолінгвістики та діалектології.	6	4	2	2	2	
5.	Мова і культура. Зв'язок мови з історією і культурою народу. Нормативний аспект культури мовлення.	12	8	4	4	4	
6.	Мова і мислення.	8	4	2	2	4	
	<i>Разом за 2 модуль</i>	30	16	8	8	10	4
Модуль 3. Порівняльний аспект вивчення мовних систем							
7.	Порівняльно-історичні мовознавство та ареальна лінгвістика.	6	4	2	2	2	
8.	Концептуальні засади типологічного мовознавства. Типологічна класифікація мов.	8	4	2	2	4	
9.	Цілі і завдання контрастивної лінгвістики. Формування вторинної мовної особистості.	10	8	4	4	2	
	<i>Разом за 3 модуль</i>	26	16	8	8	8	2
	<i>Екзамен</i>	30					30
	<i>Разом за курс</i>	120	48	24	24	34	8/30

Тематичний план для заочної форми навчання

№ п/ п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин				
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Самостійна робота
Модуль 1. Предмет і методологічний апарат мовознавства						
2.	Мова як системно-структурне утворення. Мова як вторинна матеріальна система. Синтагматико-парадигматична модель мови.	24	4	2	2	20
3.	Мова як семіотична система. Структура мовного знаку, його властивості та функції.	4	4	2	2	30
<i>Разом за 1 модуль</i>		58	8	4	4	50
Модуль 2. Вчення про мову в інтердисциплінарному вимірі						
4.	Мова і суспільство. Форми функціонування літературної мови. Поняття норми і кодифікації.	23	3	1	2	20
5.	Мова і культура. Зв'язок мови з історією і культурою народу. Нормативний аспект культури мовлення.	18	2	1	1	16
6.	Мова і мислення. Когніція як пізнавальний процес, категоризації і концептуалізації знання про світ.	21	3	2	1	18
<i>Разом за 2 модуль</i>		62	8	4	4	54
<i>Разом за курс</i>		120	16	8	8	104

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Предмет і методологічний апарат мовознавства

Тема 1. Лінгвометодологія. Становлення та її ключові поняттяч (лекція 2 год.)

Практичне заняття – 2 год.

1. Мовознавство (лінгвістика) – це наука, що вивчає мови і людську мову взагалі. Як будь-яка наука, мовознавство виникло у зв'язку з практичними потребами, але поступово розвинулося в складну і розгалужену систему дисциплін як теоретичного, так і прикладного характеру. Усередині теоретичного мовознавства умовно розрізняють приватне і загальне мовознавство.
2. Предметом часткового мовознавства є дослідження історичних мов (української, англійської та ін.) або групи споріднених мов (наприклад, слов'янських мов). Це передбачає або синхронний підхід, який аналізує факти мови на певному етапі її розвитку (зокрема, факти сучасної мови), або діахронний підхід, за яким прослідковують розвиток мови протягом визначеного відрізка часу. Синхронний (двн.-гр. *syn* 'разом з' і *chronos* 'час') означає 'перебуває в одній часовій площині'; діахронний (від *dia* 'через, крізь' і *chronos*) – 'належить до змін у часі'.
3. Спільні особливості людської мови вивчає загальне мовознавство. Це передбачає вивчення сутності і природи мови, проблеми її походження, загальні закони її розвитку

та функціонування, а також визначає методи дослідження мов. У межах загального мовознавства виділяють типологічне мовознавство, яке передбачає зіставлення як споріднених, так і неспоріднених мов з метою виявлення загальних закономірностей мови. Типологічне мовознавство виявляє і виокремлює мовні універсали, властиві для більшості мов світу. Одним з важливих завдань теоретичного мовознавства є визначення понять і термінів, наприклад, «голосний» і «приголосний», «власна назва» та ін.

4. Прикладне мовознавство також розв'язує проблеми у межах однієї мови, і завдання, що застосовують до матеріалу будь-якої мови: створення і вдосконалення письма; навчання письму, читанню, культура мовлення; створення систем автоматичного перекладу, автоматичного пошуку, анотування і реферування інформації, розробка систем, що забезпечують спілкування людини з машиною мовою.

Тема 2. Мова як системно-структурне утворення (лекція 2 год.)

Практичне заняття – 2 год.

1. Мова як винятково складне утворення визначають з різних точок зору залежно від того, яка сторона або сторони мови виділяються. Дефініції мови: а) з точки зору її функцій; б) її ладу; в) як засіб формування, вираження і думки; г) як система знаків; д) із соціальної точки зору; є) з точки зору теорії інформації.
2. Системність як найважливіша характеристика мови. Термін «системний». Система як цілісний об'єкт, що складається з елементів, які перебувають у взаємних відношеннях. Дискретність як найважливіша властивість системи.
3. Матеріальні та ідеальні системи. Первинні і вторинні матеріальні системи. Прості і складні системи. Мова як вторинна або семіотична система.
4. Структура системи як сукупність внутрішньо системних зв'язків.
5. Система як деякий об'єкт, що включає в себе елементи та їхні зв'язки, структура як сукупність внутрішньо системних зв'язків або як внутрішня організацію, упорядкованість об'єкта.
6. Мова як надскладна система становить систему систем, а також набір шаблонів і кліше, за якими у мовленні створюються конкретні мовленнєві утворення (речення), що містять інформацію.

Тема 3. Мова як семіотична система (лекція 4 год.)

Практичне заняття – 4 год.

1. Поняття мовного знаку. Дефініція. Предмет, цілі та завдання лінгвосеміотики. Знак, дефініція, будова, властивості (Ф. де Соссюр, Ч.С. Пірс, Ч. Огден, А. Річардс). Приклади семіотичних систем. Семіотичні ідеї Платона.
2. Типологія мовних знаків за Ч.С. Пірсом. Знаки-копії (ікони), індекси, символи. Характер зв'язку між сигніфікатом і сигніфікантом у кожного з трьох типів знаку. Класи мовних іконічних знаків у лексиці, синтаксисі і морфології. Іконічні знаки у мистецтвах, графіці і штучних семіотиках.
3. «Основи теорії знаків» логіка, філософа Чарльза Вільяма Моріса (Чикаго, 1938). Три основних аспекти знака (функції або виміри семіозису: (1) син тактика; (2) семантика; (3) прагматика. Три розділи семіотики (об'єкт, предмет дослідження).

4. Семіотичні ідеї Романа Якобсона (1896-1982). Межі знака. Положення семіотики у колі наук. Структура комунікативного акта. Універсальність опозиції «метафора – метонімія» у мові, у роботі мозку, мистецтвах. Природа подібності між генетичним кодом людини і її мовою.

Модуль 2. Вчення про мову в інтердисциплінарному вимірі

Тема 4. Мова і суспільство (лекція 2 год.)

Семинарське заняття – 2 год.

1. Мова як надбання колективу. Поняття мовної спільноти. Мови етнічних колективів використовуються як засіб міжетнічного спілкування (англійська, французька, німецька, іспанська, російська).
2. Мова етнічної спільноти не є абсолютно єдиним на всій території свого поширення і у всіх сферах свого використання.
3. Соціолінгвістика. Діалектологія. Діалекти і говірки. Діалекти територіальні і соціальні. Протиставлення мови літературної і діалектів. Сукупність питань, пов'язаних з впливом суспільства на мову і з мовними ситуаціями, що складаються в суспільстві. Поняття ізоглоси. Картографування явищ, представлених в діалектах (нанесення цих явищ на географічну карту), становить завдання діалектографії і лінгвістичної географії, що займається також історичним тлумаченням ізоглос: їх розташування відображає факти історії краю – напрям і межі впливу економічних, політичних і культурних центрів, шляхи розселення, торгові шляхи і т. д.
4. Літературна мова – варіант загальнонародного мови, який розуміється як зразковий. Форми функціонування. Поняття норми і кодифікації. Просторіччя. Літературна мова, що обслуговує два або кілька різних народів, має відповідні в а р і а н т и (британський і американський варіанти літературної англійської мови). Професійна диференціація суспільства. Професійні а р г о. Внутрішнє членування відповідного мовного колективу. Приклади.
4. Наявність в усній і письмовій мові індивідуальних особливостей («ідіолект» - індивідуальний варіант мови).

Тема 5. Мова і культура (лекція 4 год.)

Практичне заняття – 4 год.

1. Зв'язок мови з історією і культурою народу. Мова не належить до ідеологічних чи світоглядних форм суспільної свідомості (на відміну від права, моралі, політики, філософської, релігійної, буденної свідомості). Мова зберігає єдність народу в його історії всупереч класовим бар'єрам і соціальним катаклізмам.
2. Зв'язок історії мови та історії суспільства. Основа мови залишається незмінною. Історія будь-якої мови відображає історію його народу. Кореневі слова мови показові щодо історії і культури нації/етнічної групи у різні періоди формування мови. Мова найточніше виявляє характерні риси життєвого укладу і мислення народу.
3. Взаємовплив мов. Лінгвістична контактологія. Контактні мови. Мови, що вступають у контактні відношення, називаються **контактними мовами**, а розділ лінгвістики, що вивчає ці відношення, - **контактною лінгвістикою (контактологією)**, **інколи креолістикою**. **Креолістика** [у західній лінгвістиці] вивчає **мови-піджин і креольські мови**, а також процеси, які сприяють утворенню і становленню піджинів і креольських мов. У сучасній лінгвістиці мовні контакти є об'єктом спеціального лексикографічного

- опису. Створюються словники, в яких мова постає у світлі її контактів з іншими мовами. Болгарський лінгвіст І. Леков увів у науковий обіг термін «лінгвістична контактологія».
4. Нормативний аспект культури мовлення. Теорія нормалізації, теорія норми. Основні ознаки літературної мови: *мова культури, мова освіченої частини народу, свідомо кодифікована мова*. **Кодифікація** – це фіксація у словниках і граматиці тих норм і правил, яких слід дотримуватися при створенні текстів *кодифікованих функціональних різновидів*. **Літературна норма**. Теорія динамічної норми.
 5. Соціальні діалекти. Жаргон як соціальний варіант мови.

Тема 6. Мова і мислення (лекція 2 год.)

Практичне заняття – 2 год.

1. Мова як інструмент породження, передачі і зберігання інформації тісно пов'язана з мисленням, з духовною діяльністю людей, спрямованої на пізнання об'єктивно існуючого світу, на його інтерпретацію (моделювання) в людській свідомості.
2. Невербальне мислення здійснюється за допомогою чуттєвих образів, що виникають в результаті сприйняття вражень дійсності і потім зберігаються в пам'яті і відтворені уявою. Невербальне мислення у людини і тварини.
3. Вербальне мислення оперує поняттями, закріпленими у словах, судженнях, умовиводах, аналізує та узагальнює, будує гіпотези і теорії. Мова певним чином організовує знання людини про світ, розчленовує і закріплює ці знання і передає їх наступним поколінням. Понятійне мислення. Функціональна асиметрія мозку (завдання лівої і правої півкулі).
4. Когнітивна лінгвістика. Природа мовного знання, про його засвоєння і використання. «Ментальні» основи розуміння й продукування мовлення. Терміни і поняття «когнітивний» Когніція, як пізнавальний процес і сукупність психічних процесів сприйняття світу, спостереження, мислення, категоризації і концептуалізації.
5. Концептуалізація і категоризація як основні процеси когніції. Кінцеві результати і цілі діяльності. Поняття концепта як ментальної одиниці. Екстралінгвальні чинники, які беруть участь в утворенні концептів. Концептуальний аналіз.
6. Поняття категорії.

Модуль 3. Порівняльний аспект вивчення мовних систем

Тема 7. Порівняльно-історичне мовознавство та ареальна лінгвістика (лекція 2 год.)

Практичне заняття – 2 год.

1. Історія створення.
2. Основні філософські і лінгвістичні дихотомії.
3. Семіотичні ідеї Платона.
4. Теорія номінації у діалозі.

Тема 8. Концептуальні засади типологічного мовознавства. Типологічна класифікація мов. (лекція 2 год.)

Практичне заняття 2 год.

1. Основні концептуальні засади порівняльно-історичного мовознавства: принцип історизму, аналогії (перша і друга генерація компаративістів).
2. Синхронія і діахронія (Ф. де Соссюр).

3. Теорія мовних змін: варіативність як основна рушійна сила мовних змін: парадокс Соссюра.
4. Порівняння як основний інструмент дослідження
5. Методика сучасної компаративістики або порівняльно-історичний метод як **сукупність методів і конкретних прийомів** вивчення історії споріднених мов, які генетично походять від єдиної прамови або мови-основи: (генетичне ототожнення фактів, напр. англ. stool – лит. stālas укр. стіл; ісл. hrósa «слава»; укр., рос. краса та ін.; реконструкція праформ; хронологізація і локалізація мовних явищ; генетичне згрупування мов).
6. Реконструкція праформи при порівняльно-історичному аналізі мов (зіставлення кореневих, і афіксальних елементів слів, а також даних писемних пам'яток мертвих мов з даними живих мов і діалектів; порівняння за принципом «кіл, що розсуваються», тобто від зіставлення близько споріднених груп і сімей (українську з російською і білоруською; східнослов'янські – з іншими групами слов'янських, слов'янські з балтійськими, балто-слов'янські – з іншими індоєвропейськими; відокремлювати запозичення).
7. Поняття мовного типу. Типологічна класифікація мов за В. фон Гумбольдтом. Ареальна типологія, генетична типологія, порівняльна типологія. Типологічна класифікація мов за Дж. Грінбергом.
8. Порівняльно-історичне мовознавство у ХХІ ст.

Тема 9. Цілі і завдання контрастивної лінгвістики. Формування вторинної мовної особистості (лекція 4 год.)

Практичне заняття 4 год.

1. Лінгводидактичний і теоретичний аспекти. Контрастивна лінгвістика як молода галузь порівняльного мовознавства, яка з'явилася у другій половині ХХ ст. Початком її становлення вважають працю Р. Ладо «Linguistics Across Cultures: Applied Linguistics For Language Teachers» (1957). Термін «контрастивна» отримує прикладна дисципліна мовознавства, яка вивчає лінгводидактичний аспект мовних контрастів.
2. Порівняльне мовознавство як теоретична платформа контрастивної лінгвістики. Об'єкт і предмет контрастивної лінгвістики.
3. Співвідношення плану вираження і змісту (форми і змісту) порівнюваних мов. Методологічна основа контрастивної лінгвістики. Напрямок «аналіз помилок» (англ. error analysis). **Інтерференція мов** у процесі їх паралельного або почергового використання у мові білінгва (як природного, так і штучного).
4. Латентна (=девіантна) граматики вторинної мовної особистості. Інтерес контрастивної лінгвістики для соціолінгвістики, етнолінгвістики, психолінгвістики, лінгвістичної семіотики тощо.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форма навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4	4	4
Відвідування практичних занять	1	4	4	4	4	4	4
Робота на практичному занятті	10	4	40	4	40	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	2	50	1	25
Разом		-	83	-	108	-	83
Максимальна кількість балів: 274 балів							
Розрахунок коефіцієнта: $274/60 = 4,6$							

Заочна форма навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Разом		-	34	-	34
Максимальна кількість балів - 68					
Розрахунок коефіцієнта: $106/60 = 1,76$					

6.2.Завдання для самостійної роботи

Теми для самостійного опрацювання:

- 1.Лінгвометодологія: цілі, завдання, напрями розвитку.
- 2.Поняття наукової революції. Наукові революції в лінгвістиці і передумови їх звершення.
- 3.Історія становлення структурної лінгвістики.
- 4.Структурна лінгвістика: завдання, основні напрями дослідження.
- 5.Структурна лінгвістика. Методи й прийоми аналізу.
- 6.Американський дескриптивізм: цілі, завдання, основні напрями.
- 7.Лінгвістична концепція Л. Блумфільда.
- 8.Лінгвістична концепція З. Херріса.
- 9.Лінгвістична концепція Ч. Хоккета.
10. Європейський структуралізм і І. О. Бодуен де Куртене.
11. Учення І. О. Бодуен де Куртене про фонему.

12. Празький лінгвістичний гурток і вплив його ідей на сучасне мовознавство.
13. Учення Празького лінгвістичного гуртка і сучасна функціональна лінгвістика.
14. Учення Празького лінгвістичного гуртка про типологію.
15. Учення Празького лінгвістичного гуртка про фонему: «Основи фонології» Н.С. Трубецького.
16. Учення Празького лінгвістичного гуртка про актуальне членування речення.
17. Принципи характерології В. Матезіуса.
18. Копенгагенська лінгвістична школа: принципи і параметри дослідження мови.
19. Глосематика як особливий напрям структуралізму.
20. Історія становлення та етапи розвитку глосематики.
21. Лінгвістична концепція Л. Єльмслева.
22. Основні принципи опису мови у глосематиці.
23. Історія становлення генеративізму. Наступність ідей Л. Блумфільда та З. Херріса.
24. Американська лінгвістика ХХ ст.: основні ролі теоретичні моделі.
25. Хомськянська революція: передумови звершення.
26. Лінгвістична концепція Н. Хомського: еволюція ідей.
27. Філософська концепція Н. Хомського.
28. Філософські та лінгвістичні витоки генеративізму: «Картезіанська лінгвістика» Н. Хомського.
29. Еволюція понять глибинної та поверхневої структур у генеративній граматиці.
30. Теорія речення за Н. Хомським (стандартна теорія).
31. Створення універсальної граматики. До історії питання.
32. Аналіз структури речення за принципами генеративної граматики.
33. Теорія керування та зв'язування: принципи і методи дослідження.
34. Аргументна структура речення: теорія керування та зв'язування vs. традиційна теорія речення.
35. Фразова структура речення: поняття клаузи і конститuenta.
36. Основні правила породження речення.
37. Поняття трансформації: види.
38. Програма мінімалізму: Цілі і завдання.
39. Модель принципів і параметрів у програмі мінімалізму.
40. Лінгвокогнітологія: предмет, об'єкт, основні напрями.
41. Історія становлення лінгвокогнітології.
42. Завдання та головні напрями у сучасній концептології.
43. Проблема категоризації в когнітивній лінгвістиці.
44. Методика лінгвокогнітивного аналізу: процедурний апарат.
45. Проблема концепту у сучасній лінгвістиці.
46. Принципи і проблеми когнітивної семантики.
47. Концептуальної картини світу: етнічний та мовний складники.
48. Методика концептуального аналізу.
49. Концептуальний аналіз в Україні та за її межами у ХХ – на початку ХХІ ст.
50. Лінгвосеміотика: витоки (Ф де Соссюр і його вчення про семіологію).
51. Історія становлення лінгвосеміотики.
52. Лінгвістична концепція Ч. Пірса.
53. Лінгвістична концепція Ч. Моріса.
54. Лінгвосеміотика: предмет, цілі, завдання.
55. Типологія мовного знаку (Ч. Пірс, Ч. Морріс).
56. Лінгвосеміотичні студії в Україні та за її межами у ХХ – на початку ХХІ ст.

Критерії оцінювання самостійної роботи

№	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Правильність та повнота відповіді.	3 бали
2.	Дослідницьких характер роботи. Самостійність висновків.	2 бали
Разом		5 балів

3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться у письмовій формі і складається з 3х питань, 2х теоретичних і 1го практичного. Максимальна кількість балів за теоретичне питання – 10 балів, за практичне – 5 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення семестрового контролю - письмова.

Тривалість проведення: 1 година 20 хвилин.

Максимальна кількість балів: 40 балів.

1 та 2 питання – теоретичні, 15 балів за кожне з питань. Максимальна кількість балів за теоретичне питання ставиться за повну, логічно побудовану відповідь та за відсутності граматичних та лексичних помилок.

3 питання - практичне, 10 балів. Максимальна кількість балів за практичне питання ставиться за правильну відповідь та за відсутності граматичних та лексичних помилок

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Предмет мовознавства за Соссюром.
2. Лінгвометодогія і її ключові поняття (наукової парадигми, нормальної науки).
3. Мова як відкрита динамічна система.
4. Трихотомія *мова :: мовлення :: мовна діяльність*.
5. Синтагматичні та асоціативні відношення між мовними знаками.
6. Мова як семіотична система. Структура знаку, його властивості і основні функції. Типи знаків у мові.
7. Синхронний :: діяхронний підхід у вивченні мовних систем.
8. Порівняльне –історичне мовознавство, порівняльно-історичний метод і його прийоми. Поняття праїндоевропейської мови або мови-основи. Перше індоевропейське членування мов (мови Кентум і Сатем).
9. Предмет, метод і завдання лінгвістичної типології.
10. Ареальна лінгвістика. Поняття мовного союзу, метод лінгвістичної географії.
11. Контрастивна лінгвістика як прикладний розділ порівняльного мовознавства. Формування вторинної мовної особистості.
12. Мова і суспільство. Соціальна зумовленість мови. Мовна політика і мовне планування.
13. Мова і культура. Зв'язок мови з історією і культурою народу. Концепція Гумбольдта – Сепіра –Ворфа.
14. Проблема взаємозв'язку мови і мислення. Філософія мови у працях М. Фуко, Л. Вітгенштейна, Н. Хомського.
15. Походження мови.
16. Типологічна класифікація мов.
17. Генетична класифікація мов.

18. Історичні витoki писемності народів світу. Найдавніші типи писемності.
19. Типи словників.
20. Типи граматик.
21. Граматика Доната і Граматика Присциана . «Грамматичне руководство» Доната як основний шкільний підручник латини в Європі та особливості його композиційної будови.
22. Динаміка мовних систем.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Разом: 120 год.: лекції – 24 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 34 год., модульний контроль – 8 год., екзамен – 30 год.

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III		
Назва модуля	Мова як системно-структурне утворення.			Синтагматико-парадигматична модель мови.			Становлення мовознавства як науки: наукові парадигми, лінгвістичні студії		
Теми лекцій та практичних	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9
Присутність на лекціях	1	1	2	1	2	1	1	1	2
Присутність на практичних заняттях	1	1	2	1	2	1	1	1	2
Бали за роботу на практичних заняттях	10	10	20	10	20	10	10	10	20
Виконання самостійної роботи		5	5		5	5		5	5
Проміжний контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25*2=50 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)		
Кількість балів за модулі	83 бали			108 балів			83 бали		
Кількість балів за семестр	274 бали								

Заочна форма навчання

Разом: 120 год.: лекції – 8 год., практичні заняття – 8 год., самостійна робота – 104 год.

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II	
Назва модуля	Мова як системно-структурне утворення.			Синтагматико-парадигматична модель мови	
Теми лекцій та практичних	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5
Присутність на лекціях	1	1	1		1
Присутність на практичних заняттях	1	1		1	1
Бали за роботу на практичних заняттях	10	10		10	10
Виконання самостійної роботи	5	5		5	5
Кількість балів за модулі	34 бали			34 бали	
Кількість балів за семестр	68 балів				
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)				

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна навчальна література

1. Бацевич Ф. С. (2003). Нариси з комунікативної лінгвістики. Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Л.: Видавничий центр ЛНУ ім. І.Франка. 278 с.
2. Білецький А. О. (1997). Про мову і мовознавство [Текст] : навч. посібник для студ. філол. спец. вищ. навч. Закладів. К.: АртЕк. 224 с.
3. Буніятова І. Р. (2003). Еволюція гіпотаксису в германських мовах (IV-XIII ст.). Монографія. К.: Вид. центр КНЛУ. 327 с.
4. Вступ до мовознавства: навчальний посібник. (2010). За ред. І.О. Голубовської. К.: ВПЦ Київський університет. Ч.2. 223 с.
5. Карпенко Ю. О. (2006). Вступ до мовознавства [Текст] : підручник / Ю. О. Карпенко. - К. : Видавничий центр "Академія". 336 с.
6. Кочерган М.П. (2006). Загальне мовознавство. К. : Видавничий центр Академія. 464 с.
7. Українська мова. Енциклопедія. (2004). Русанівський В. М. та ін. (ред.). Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана.
8. An Introduction to Language and Linguistics. (2013). Ralph Fasold & Jeff Connor-Linton (Eds.). 6th printing. Cambridge University Press.
9. Crystal, D. (Ed.). (2019). The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge University Press. Third edition. 582 p.

Додаткова навчальна література

1. Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи. (2010). Збірник наук. Праць НАН України, Центр наук. дослідж. і викладання інозем. мов. Белова А. Д. (голов. ред.) та ін. К.: Логос. 252 с.
2. Лучканин С. М. (2012). Загальномовознавчі теорії в історії української та румунської лінгвістики (зіставно-діахронне дослідження) [Текст] : монографія / С. М. Лучканин. К. : Науковий світ. 339 с.
3. Селіванова О.О. (2006). Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / Олена Олександрівна Селіванова. Полтава: Довкілля. 716 с.
1. Селіванова О.О. (2006). Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава: Довкілля, 2006. – 716 с.
4. Семчинський С.В. (1996). Загальне мовознавство. К.: ОКО. 416 с.
5. Сосюр Ф. де. (1998). Курс загальної лінгвістики. К.: Основи. 324 с.
6. Шевельов Ю. В. (2002). Портрети українських мовознавців. Українська Вільна Академія Наук у США, Національний ун-т "Києво-Могилянська академія". К.: Видавничий дім "КМ Академія". 131 с.
7. Newmeyer F. J. (1998). Language Form and Language Function. MIT Press.